

زندگی در نواحی ساحلی

ویژگی‌های جغرافیایی سواحل

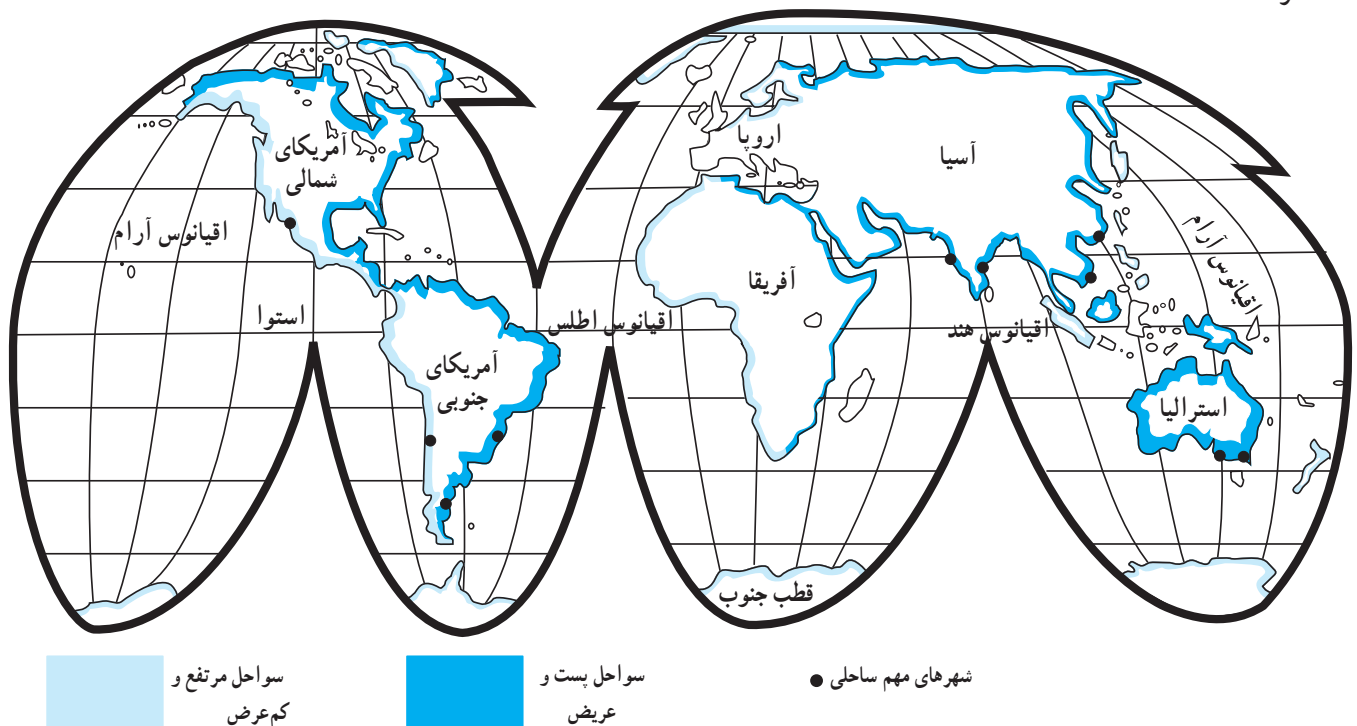
پراکندگی سواحل

به منطقه‌ی تماس بین دریا و خشکی ساحل می‌گویند. اصطلاح ساحل برای محدوده‌ی بین حداکثر مد و پرتگاه‌های ساحلی در سواحل مرتفع به کار می‌رود. به شکل ۱ نگاه کنید. همان‌طور که می‌بینید، سواحل به صورت نواری در اطراف قاره‌های جهان قرار گرفته‌اند. پهنای سواحل در نواحی مختلف یکسان نیست. در مناطقی چون شرق قاره‌ی آمریکا عرض سواحل بیش‌تر و در غرب این قاره عرض سواحل کم است. شما نیز سواحل پهن را روی نقشه مشخص کنید. با بررسی انواع سواحل می‌توان دریافت که سواحل سنگی و مرتفع نسبت به سواحل پست و ماسه‌ای پهنای کم‌تری دارند.

محیط زیبایی به نام ساحل

ممکن است تا به حال به سواحل شمالی یا جنوبی کشورمان سفر کرده یا سواحلی را در فیلم‌ها دیده باشید. ممکن است این سؤال برای شما مطرح شده باشد که ساحل چیست و چگونه به وجود می‌آید؟ ساحل، محیط منحصر به فردی است که در آن هواکره، آب کره و سنگ کره باهم ارتباط پیدا می‌کنند. به دلیل شرایط مناسب طبیعی و اقتصادی، بیش‌تر جمعیت دنیا در نواحی ساحلی یا در فاصله‌ی اندکی از آن زندگی می‌کنند. سواحل به دلیل ایفای نقش‌های گوناگون چون نقش ارتباطی، اقتصادی و بازرگانی در زندگی انسان‌ها اهمیت زیادی دارند.

ما در این درس، شما را با پراکندگی سواحل جهان، انواع سواحل و اشکال ناهمواری ناشی از فرسایش آن‌ها آشنا خواهیم کرد.

شکل ۱- پراکندگی انواع سواحل در جهان

شکل ۲- یک ساحل پست در ولز

انواع سواحل

عواملی چون رسوب‌گذاری، فعالیت آتش‌فشانی، مرجان‌ها و تغییرات سطح آب دریاها در پیدایش انواع سواحل مؤثرند. سواحل مختلف تحت تأثیر عواملی چون تغییرات سطح آب دریاها (پیشروی و پسروی دریا) قرار دارند. برخی سواحل از گذشته جزء سواحل هموار و پست بوده‌اند و برخی سواحل جزء سواحل صخره‌ای هستند.

سواحل صخره‌ای که ناهمواری‌های آن به داخل آب کشیده شده به شدت تحت تأثیر امواج فرسایشی دریا بوده و بالاخره پس از گذشت زمان به سواحل پست و هموار تبدیل می‌شوند.

شکل ۳- یک ساحل مرتفع با سکوی ساحلی پای آن، یورکشایر انگلستان

فعالیت ۱

- ۱- سواحل پست برای سکونت و فعالیت انسان مناسب‌ترند یا سواحل مرتفع؟ چرا؟
- ۲- سواحل مرتفع و سنگی چگونه به وجود آمده‌اند؟ برای پاسخ‌گویی به این پرسش، از دبیر خود کمک بگیرید.

عوامل تغییر سواحل

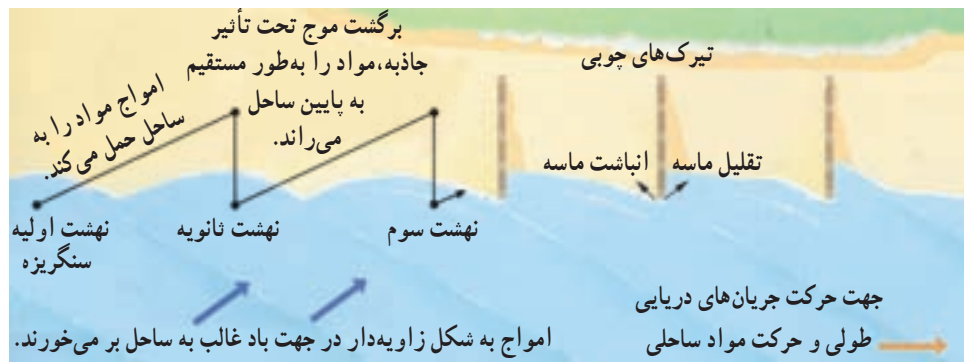
البته فعالیت این عوامل در همه‌ی سواحل یکسان نیست

در طبیعت عواملی پیوسته، سواحل را تغییر می‌دهند. امواج، جزر و مد، جریان‌های دریایی طولی* و یخچال‌های طبیعی و بادها از جمله‌ی آن‌ها هستند که به صورت فرسایش، حمل و رسوب‌گذاری در سواحل تغییر ایجاد می‌کنند.

شکل ۴ - محدوده‌ی تحت تأثیر امواج و اشکال ناهمواری‌های ساحل رسوبی

برای مطالعه

شکل ۵ - اثرات امواج طولی در ساحل

فعالیت ۲

- ۱- جنس سنگ چگونه بر شکل ساحل اثر می‌گذارد؟ توضیح دهید.
- ۲- به نظر شما سواحل دریای خزر در ایران، تحت تأثیر کدام عامل تغییر یافته‌اند؟ (از دیر خود کمک بگیرید)

تأثیر امواج بر فرسایش سواحل

بادهایی که بر سطح آب اقیانوس‌ها و دریاها می‌وزند، امواج را به وجود می‌آورند. نیروی امواج مخصوصاً در زمانی که دریا طوفانی باشد، بسیار زیاد است. امواج با قدرت زیاد و به طور دائم با سواحل برخورد می‌کنند و به کمک مواد موجود در آب؛ مثل ذرات شن و ریگ و ماسه، به مرور باعث از بین رفتن و عقب‌نشینی ساحل می‌شوند، علاوه بر امواج، تأثیر انحلالی آب دریا بر سنگ‌های آهکی ساحل سبب می‌شود آب، مواد آهکی را حل نموده و شکاف‌ها و درزهایی را در سنگ‌ها به وجود آورد.

در نتیجه‌ی فرسایش سواحل، اشکال مختلفی از ناهمواری‌ها چون دریابار*، ستون‌های سنگی دریایی*، غارها و حفره‌ها به وجود می‌آیند که به آن‌ها اشکال ناهمواری ناشی از حفر مواد (کاوشی) می‌گویند.

تپه‌های ماسه‌ای ساحلی، باتلاق‌ها* و مرداب‌های ساحلی* از جمله اشکال ناهمواری ناشی از رسوب‌گذاری مواد (تراکمی) هستند. حتی رشد مرجان‌ها نیز یک فرایند فرسایشی تراکمی محسوب می‌شود.

شکل ۷- یک طاق دریایی (حفره) در ولز، انگلستان

شکل ۶- دریابار- چشم‌اندازی از فرسایش در ساحل جزیره‌ی وایت، انگلستان

شکل ۹- یک باتلاق شور ساحلی

شکل ۸- یک ستون سنگی دریایی در جزیره‌ی هوی، انگلستان

- ۱- عوامل تغییردهنده‌ی سواحل را نام ببرید.
- ۲- پهنای سواحل سنگی.....از سواحل پست و ماسه‌ای است.
- ۳- در مقابل هر عبارت، کلمه‌ی صحیح یا غلط بنویسید.
- الف : جزر و مد، شکل سواحل را تغییر می‌دهد. ( )
- ب : پیدایش جزایر مرجانی یک نوع فرایند حفر مواد یا (فرسایش کاوشی) است. ( )
- ۴- در جدول زیر، مشخص کنید که کدام اشکال ناشی از فرسایش کاوشی و کدام ناشی از فرسایش تراکمی هستند :

نام شکل ناهمواری	(کاوشی) حفر مواد	(تراکمی) رسوب‌گذاری
۱- تپه‌های ماسه‌ای ساحلی ۲- دریابار ۳- ستون سنگی دریایی ۴- باتلاق		

- ۵- جمله‌های سمت راست را به‌طور مناسب به عنوان‌های سمت چپ مربوط کنید :
- الف : از تأثیر باد بر سطح آب اقیانوس‌ها و دریاها به‌وجود می‌آید. ۱- تپه‌های ماسه‌ای ساحلی
- ب : در هنگام طوفان مقدار آن بسیار زیادتر است. ۲- فرسایش امواج
- پ : وسعت (عرض) سواحل در آن‌جا زیاد است. ۳- سکوه‌های ساحلی
- ت : عرض سواحل در آن‌جا کم است. ۴- امواج
- ث : سواحل تحت تأثیر آن قرار دارند. ۵- نیروی امواج
- ج : امواج به مرور باعث عقب‌نشینی آن‌ها می‌شوند. ۶- شرق ایالات متحده
- چ : از جمله اشکال ناهمواری ناشی از حفر مواد ساحلی است. ۷- دریابار
- ح : از جمله اشکال ناهمواری ناشی از رسوب‌گذاری است. ۸- غرب ایالات متحده

انسان و ساحل

۴- سواحل به دلیل داشتن سنگ‌های متنوع و اشکال ناهمواری متعدد، محیط‌های مناسبی برای انجام برخی تحقیقات زمین‌شناسی یک منطقه‌اند.

۵- در برخی نواحی ساحلی از انرژی امواج قوی و نیروی جزر و مد می‌توان برای تولید برق استفاده کرد. در برخی از نواحی ساحلی علاوه بر نفت و گاز، منابع معدنی با ارزش دیگری نیز یافت می‌شود (مانند ذخایر قلع در سواحل کشور مالزی).

۶- در اغلب سواحل به خصوص سواحل پست کم‌شیب، آب و هوای مناسب و آب کافی شرایط مساعدی را برای زراعت فراهم آورده است.

تغییر چشم‌اندازهای ساحلی

آیا شکل سواحل از ابتدا به همین صورت بوده است؟ این سؤال است که با دیدن یک چشم‌انداز ساحلی در ذهن انسان نقش می‌بندد. در پاسخ باید گفت که سواحل نیز مانند سایر مناطق کره‌ی زمین به مرور زمان، با افزایش جمعیت و گسترش نیازهای آنان و پیشرفت فناوری دچار تغییرات فراوان شده‌اند. همان‌طور که در درس سوم خواندید، عوامل طبیعی در سواحل تغییر ایجاد می‌کنند. در این‌جا به برخی از عوامل انسانی در تغییر چشم‌اندازهای ساحلی اشاره می‌کنیم.

نواحی ساحلی با وجود شرایط مناسب طبیعی از تراکم زیاد جمعیت برخوردار است. این نواحی برای ایجاد شهرها و روستاهای متعدد مناطق مطلوبی هستند و از پرجمعیت‌ترین نواحی کره‌ی زمین به حساب می‌آیند. به همین جهت، لازم است توانایی‌های چشم‌اندازهای ساحلی را بهتر بشناسیم و از آن‌ها به‌طور صحیح بهره‌برداری کنیم.

توان‌های ساحل و نقش آن در زندگی انسان

در سواحل دلتایی* و خلیج‌های کوچک به دلیل وجود مواد غذایی فراوان و عمق کم و نسبتاً آرام، گونه‌های متنوع آبزیان زندگی می‌کنند، لذا سواحل دلتایی از نظر ماهی‌گیری اهمیت زیادی دارند.

۱- در سواحل نواحی معتدل کره‌ی زمین شرایط مناسبی برای زندگی و ایجاد شهرها و روستاها و توسعه‌ی برخی ورزش‌ها مانند شنا، موج‌سواری و قایق‌رانی وجود دارد.

۲- نزدیکی به دریا و دسترسی آسان به سایر مناطق عامل ایجاد بندرگاه‌ها و توسعه‌ی ارتباطات و بازرگانی است.

۳- مردم از بعضی سواحل به عنوان تفریحگاه استفاده می‌کنند. یکی از پدیده‌های زیبای سواحل، ستون‌های سنگی دریایی هستند.

فعالیت ۱

- ۱- به نظر شما چه توان محیطی دیگری را برای نواحی ساحلی می‌توان ذکر کرد؟
- ۲- کدام یک از توان‌های محیطی نواحی ساحلی را در سواحل شمالی یا جنوبی ایران می‌توان مشاهده کرد؟

- ۳- بین نوع استفاده از توان‌های محیطی سواحل کشورهای توسعه یافته و توسعه نیافته چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی وجود دارد؟ چرا؟

● عوامل انسانی

همان طور که می‌دانید، عوامل طبیعی به طور خودکار،

همیشه و در همه جا عمل می‌کنند اما انسان تأثیر این عوامل را کاهش یا افزایش می‌دهد. ایجاد موج‌شکن در برابر امواج قوی عملکرد مثبت و از بین بردن گیاهان و درختان ساحلی که از سرعت باد می‌کاهند، عملکرد منفی انسان است.

اکتشاف و استخراج نفت، راه‌سازی، ایجاد بندر و اسکله، ساخت موج‌شکن‌ها* یا سدهای دریایی، تعمیق کانال‌های کشتی‌رانی و لایروبی* بنادر از جمله عوامل انسانی تغییردهنده‌ی سواحل به‌شمار می‌آیند.

شکل ۱- یک سدّ دریایی در سواحل انگلستان

شکل ۲- سدّهای دریایی محافظ

فعالیت ۲

- ۱- به نظر شما بین رشد جمعیت و تغییر در چشم اندازهای ساحلی چه رابطه‌ای وجود دارد؟ گفت و گو کنید.
- ۲- به نظر شما علاوه بر موارد گفته شده، چه تغییرات دیگری ممکن است در چشم اندازهای ساحلی رخ دهد؟ آن‌ها را نام ببرید.
- ۳- آیا چشم اندازهای ساحلی را نباید تغییر داد؟ چرا؟ دلایل خود را بیان کنید.

فعالیت‌های انسان در سواحل

و کار در پایانه‌های بندرها مشغول‌اند.

تعدادی از ساکنان سواحل نیز به فعالیت‌های توریستی مشغول‌اند. از جمله‌ی این فعالیت‌ها می‌توان مشاغلی چون هتلداری، اداره‌ی تورهای تفریحی، اداره‌ی تأسیسات ورزشی و فرهنگی اشاره کرد. در بین بهره‌برداری‌های مذکور استفاده‌ی ارتباطی از سواحل اهمیت خاصی دارد؛ زیرا یکی از راه‌های ارتباطی مهم در زمینه‌ی حمل کالا در دنیا در حال حاضر راه‌های دریایی است که در مقصد و مبدأ خود به سواحل ختم می‌شوند.

ساکنان نواحی ساحلی به روش‌های گوناگون از این محیط بهره‌برداری می‌کنند.

انسان از دیرباز با دریا ارتباطی تنگاتنگ داشته و دریا همواره یکی از منابع درآمد او به حساب می‌آمده است. امروزه نیز شمار زیادی از ساکنان نواحی ساحلی به فعالیت‌هایی مانند ماهی‌گیری صنعتی، ساخت و تعمیر قایق‌ها و کشتی‌ها، بافت تورهای ماهی‌گیری، بارگیری، تخلیه‌ی کشتی‌ها، خدمات گمرکی

شکل ۳- یک دهکده‌ی ساحلی با جذابیت‌های محیطی در باربادوس - جزیره‌ای بین دریای کارائیب و اقیانوس اطلس شمالی

شکل ۴- صنعت ماهی‌گیری، ژاپن

- ۱- اهمیت کدام یک از فعالیت‌ها و مشاغل اشاره شده در نواحی ساحلی بیش‌تر است؟ چرا؟
- ۲- کدام یک از این فعالیت‌ها در سواحل شمالی یا جنوبی ایران وجود دارد؟
- ۳- درباره‌ی اهمیت اقتصادی و ارتباطی سواحل به کمک دبیر خود گزارشی تهیه کنید و در کلاس ارائه دهید.

آلودگی سواحل

آلودگی یکی از مسائل مهم نواحی ساحلی است و از دو منبع ناشی می‌شود:

۱- آلودگی ناشی از فعالیت‌های انسان در محیط دریایی که این مواد بعداً به نواحی ساحلی حمل می‌شوند. مواد نفتی یکی از آلاینده‌های ساحلی است که مقداری از آن در حد عادی در آب دریاها وجود دارد ولی بخش اعظم آن به دنبال حفاری چاه‌های نفتی در دریاها، شکستن لوله‌های انتقال نفت خام و تصادف کشتی‌های نفت کش به وجود می‌آید و در هر مورد به ورود مقادیر عظیم نفت خام به آب‌های ساحلی منجر می‌شود. این مواد نفتی سرانجام در سواحل ته‌نشین می‌شوند. این آلودگی نفتی موجب از بین بردن جانوران و گیاهان این محیط‌ها، می‌شود و بر فعالیت‌های گردشگری نیز تأثیر منفی می‌گذارد.

۲- مواد آلوده‌کننده‌ای که در نتیجه‌ی فعالیت‌های انسان در خشکی مجاور به وجود می‌آیند مانند فاضلاب‌های ناشی از فعالیت‌های صنعتی.

یکی دیگر از منابع آلوده‌کننده نفتی که سرانجام به نواحی ساحلی می‌رسد نفوذ مواد نفتی ناشی از مجموعه‌های صنعتی و پارکینگ‌ها به دریا است. فاضلاب شهرها عامل دیگر نفوذ آلودگی به دریاست. مردم در بسیاری از کشورها زباله‌ها و فاضلاب‌ها را در آب‌های کم‌عمق ساحلی تخلیه می‌کنند؛ به گمان این که این مواد در آب رقیق می‌شوند و در محیط دریا می‌پوسند. مجتمع‌های صنعتی ساحلی مقادیر عظیمی از مواد شیمیایی سمی را به محیط‌های دریایی وارد می‌کنند که به از بین رفتن موجودات منجر می‌شود. مواد رادیواکتیو زباله‌های اتمی یکی دیگر از آلاینده‌های محیط‌های ساحلی است که توسط

شکل ۵- افزایش آلودگی کانال سوئز بر اثر تردد زیاد نفتکش‌ها

شکل ۶- آلودگی آب دریاها بر اثر تصادف و آتش‌سوزی کشتی‌های نفتی

فاضلاب‌های کشاورزی نیز از دیگر منابع آلودگی سواحل هستند؛ زیرا دارای مواد غذایی زیادی از جمله فسفرند و جمع شدن آن‌ها در آب‌های ساحلی راکد و کم‌عمق پس از مدتی به از بین رفتن آبزیان و کاهش کیفیت محیط ساحلی منجر می‌شود.

نیروگاه‌های اتمی مستقر در سواحل و برخی صنایع دیگر مثل صنعت تولید فسفات (که ماده‌ی اولیه‌ی آن حاوی مقداری اورانیم است) تولید می‌شود. اگر این مواد به هر دلیل به آب‌های ساحلی وارد شوند، در قسمت‌هایی از بدن آبزیان رسوب می‌کنند در صورتی که انسان از این آبزیان تغذیه کند مسموم می‌شود.

شکل ۷- استخراج نفت از دریا

بیش‌تر بدانیم

گاهی، کشتی‌های نفت کش غول‌پیکر در امواج بزرگ دریاها گرفتار و درهم شکسته می‌شوند و هزاران بشکه نفت خام آن‌ها وارد آب‌های اقیانوسی می‌شود. از این قبیل حوادث در اغلب نقاط جهان اتفاق می‌افتد اما مهم‌ترین آن‌ها در دریای شمال و آب‌های ساحلی شمال شرق ایالات متحده‌ی امریکا رخ داده است، یعنی در جایی که تأسیسات فراوان صدور و تصفیه‌ی نفت خام وجود دارد. در سال‌های اخیر نشت نفت خام در سواحل شمالی و جنوبی آلاسکا دیده شده است. نشت مقادیر عظیم نفت خام به دنبال حفاری چاه‌های نفت در دریای شمال و آب‌های ساحلی یوکاتان مکزیک در خلیج مکزیک در سال‌های اخیر اتفاق افتاد. شکستن یک خط لوله‌ی بزرگ نفت نیز به وقوع حوادث مشابه منجر می‌شود.

فعالیت ۴

- ۱- منابع آلاینده‌های ساحلی را نام ببرید.
- ۲- منابع آلودگی‌های نفتی در سواحل را نام ببرید.
- ۳- به نظر شما راه مبارزه با آلودگی‌ها در نواحی ساحلی چیست؟ آیا باید از فعالیت انسان در این نواحی جلوگیری کرد یا این که آلودگی‌ها را تحمل نمود؟ پاسخ این سؤال را با کمک دبیر خود به صورت گزارش در کلاس ارائه دهید.

مدیریت سواحل

● امروزه برای جلوگیری از دفع زباله و فاضلاب به آب‌های

ساحلی قوانینی وضع گردیده و روش‌های علمی و مهمی برای آن به وجود آمده است. وضع قوانین بر علیه استفاده از بنزین سرب‌دار، باعث کاهش مقدار آن در محیط سواحل شده است.

● با بهبود کیفیت کار نیروگاه‌های اتمی می‌توان از

آلودگی‌های اتمی در سواحل جلوگیری کرد. برای مبارزه با آلودگی حاصل از مواد مختلف مانند فسفر، باید ورود مواد مذکور به آب‌های ساحلی کنترل شود. به همین منظور، باید ترکیب و کاربرد کودهای کشاورزی منظم شود و از دفع فاضلاب‌ها به این نواحی به طور قاطع جلوگیری کرد.

● نگهداری از تپه‌های ماسه‌ای ساحلی (مانند سواحل هلند)

به‌خاطر استفاده از آن‌ها برای کاهش تلفات مالی و جانی در هنگام وقوع طوفان‌ها دارای اهمیت بسیار است. کاشت چمن و درخت بر روی تپه‌های ماسه‌ای ساحلی و وضع قوانین سخت برای جلوگیری از چرای دام و قطع درختان به منظور نگهداری از تپه‌های ساحلی بسیار مهم است.

با تمرکز انسان در نواحی ساحلی و افزایش نوع و میزان

بهره‌برداری از این نواحی، چشم‌اندازهای ساحلی روز به روز تغییر می‌یابد و گاه به نابودی آن‌ها منجر می‌شود. به همین دلیل، در حال حاضر مسئله‌ی مدیریت سواحل برای استفاده‌ی عاقلانه از محیط‌های ساحلی و جلوگیری از نابودی توان‌های محیطی آن‌ها مطرح شده است.

● مدیریت سواحل تا حدودی به شناخت درست از

چگونگی فعالیت عوامل فرسایش مانند امواج و جریان‌های دریایی بستگی دارد.

● در رابطه با آلودگی‌های نفتی، راه‌هایی برای پاک کردن

محیط ساحلی از مواد آلاینده وجود دارد که اغلب آن‌ها گران و طولانی‌مدت هستند. لذا بهترین راه برای این مسئله جلوگیری از وقوع آن است. با نگهداری صحیح و مراقبت از نفت‌کش‌ها و نظارت بر کار کارخانه‌ها می‌توان از ورود مقدار زیادی آلاینده‌های نفتی به نواحی ساحلی جلوگیری کرد.

شکل ۸- احداث حفاظ در سواحل ماسه‌ای

فعالیت ۵

- ۱- در مدیریت سواحل چه مسائلی مطرح است؟
- ۲- آیا مدیریت سواحل فقط باید به صورت اجبار و منع باشد یا روش‌های دیگری نیز وجود دارد؟
- ۳- چرا سواحل از نواحی پرجمعیت دنیا هستند؟

- ۴- چرا در تالاب* ها موجودات زنده‌ی زیادی زندگی می‌کنند؟
- ۵- درباره‌ی این جمله توضیح دهید: «از سواحل برای انجام تحقیقات علمی استفاده می‌کنند».
- ۶- در مقابل هر عبارت، کلمه‌ی صحیح یا غلط بنویسید:
- الف: مواد رسوبی ریزدانه را باید در کنار خلیج‌های کوچک ساحلی تخلیه کرد. ( )
- ب: تپه‌های ماسه‌ای ساحلی مانع حفاظت از سواحل هستند. ( )
- ۷- کدام گزینه درباره‌ی تغییر چشم اندازهای ساحلی صحیح‌تر است؟
- الف: هرگز تغییر نمی‌کنند.   ب: توسط عوامل انسانی تغییر می‌کنند.
- پ: به مرور زمان دچار تغییر می‌شوند.   ت: تحت تأثیر عوامل طبیعی تغییر می‌کنند.
- ۸- کدام گزینه درباره‌ی استفاده از محیط دریایی صحیح است؟
- الف: بیش‌تر از جزایر استفاده می‌شود.   ب: بیش‌تر از پهنه‌ی اقیانوس‌ها استفاده می‌شود.
- پ: بیش‌تر از فلات قاره استفاده می‌شود.   ت: بیش‌تر از سواحل استفاده می‌شود.
- ۹- بهترین راه مبارزه با آلودگی‌های نفتی در سواحل چیست؟
- الف: استفاده از آتش   ب: استفاده از پاک‌کننده‌ها
- پ: جلوگیری از وقوع آن‌ها   ت: جریمه و تنبیه
- ۱۰- با استفاده از آموخته‌های خود در سال‌های قبل و درس‌های ۳ و ۴ این کتاب، و به کمک دبیر خود گزارشی درباره‌ی سواحل شمالی ایران تهیه کنید و در کلاس ارائه دهید.

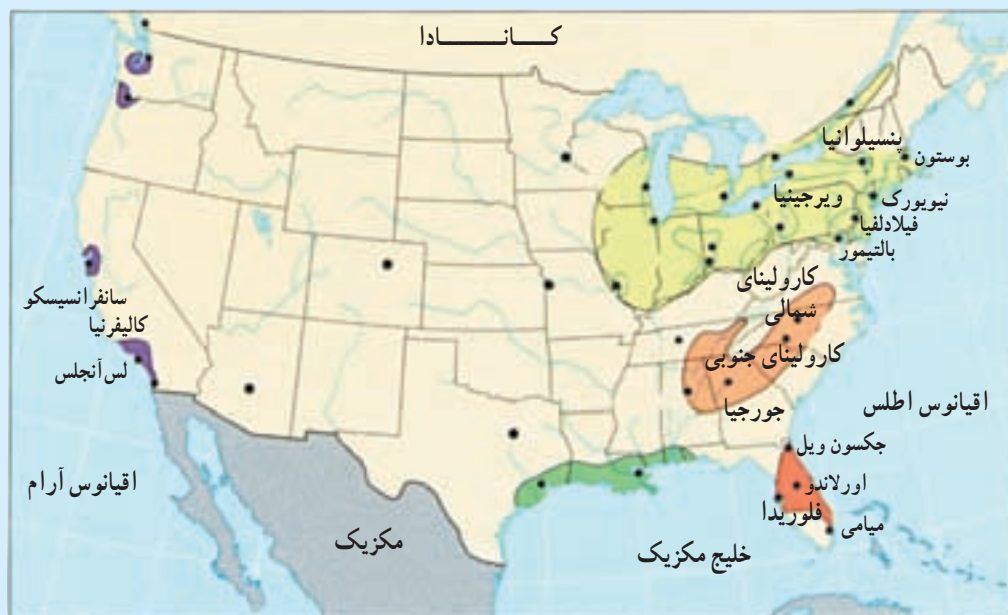

مطالعه‌ی موردی (۲)

سواحل شرقی ایالات متحده‌ی آمریکا

عرض نواحی ساحلی شرق ایالات متحده‌ی آمریکا حدود ۳۲۰ کیلومتر است که به طرف جنوب افزایش می‌یابد و در فلوریدا به بیش‌ترین حد خود می‌رسد. چند بندر دارای پناهگاه طبیعی در این ناحیه دیده می‌شود. سواحل در قسمت جنوبی از دیواره‌های ماسه‌ای ساحلی تشکیل شده‌اند. در پشت آن‌ها مرداب‌های ساحلی متعدّد با بریدگی‌های عمیق ساحلی و تپه‌های ماسه‌ای ساحلی وجود دارد. این نواحی ساحلی در مجاورت کوهپایه‌های آپالاش دچار شکستگی‌ها و پستی و بلندی زیاد می‌شود.

در حال حاضر شبکه‌ی گسترده‌ای برای دسترسی به شهرهای بندری بزرگی چون نیویورک، فیلادلفیا و بالتیمور وجود دارد. این سواحل محل‌های مناسبی برای استقرار پالایشگاه‌های نفت و کارخانه‌های فولاد هستند. سواحل شرقی ایالات متحده آمریکا از زمان ورود اروپاییان به قاره‌ی آمریکا، توسط مهاجران اشغال و به مرور زمان دارای جمعیت زیادی شد. اکنون این سواحل در کنار اقیانوس اطلس یکی از قطب‌های مهم جمعیت شهری

- ناحیه صنعتی دریاهای پنج‌گانه
- ناحیه صنعتی جنوب شرقی
- ناحیه صنعتی فلوریدا
- ناحیه صنعتی خلیج مکزیک
- ناحیه صنعتی ساحل غربی

شکل ۹- نواحی ساحلی در ایالات متحده آمریکا

دنیا محسوب می‌شود. تمرکز شدید جمعیت به دلیل بهره برداری‌های مختلف از محیط ساحلی، تغییرات گسترده‌ای را در چشم‌اندازهای ساحلی به وجود آورده است. پیدایش شهرهای متعدد و شلوغ، صنایع و بنادر و اسکله‌ها، موج‌شکن‌ها، سدهای دریایی و کانال‌ها از جمله‌ی این تأثیرات و تغییرات است.

سواحل شرقی دارای توان‌های محیطی مختلف در زمینه‌های کشاورزی، ماهی‌گیری، استخراج معادن، ارتباطات و صنایع و فعالیت‌های گردشگری هستند. کشاورزی در این ناحیه مانند نواحی مرکزی ایالات متحده آمریکا پررونق نیست ولی محصولات گوناگون از جمله مرکبات در ایالت فلوریدا تولید می‌شود. مشاغل و فعالیت‌های صنعتی و خدماتی و ارتباطی در این ناحیه بسیار گسترده است و اغلب شهرهای آن جزو بنادر مهم جهان هستند. شلوغ‌ترین این بندر، بندر نیویورک است. تراکم خطوط آهن و بزرگراه‌ها نیز در این ناحیه‌ی ساحلی زیاد است. طبیعی است که صنایع و فعالیت‌ها باعث ایجاد آلودگی‌هایی در سواحل این ناحیه می‌شوند. فعالیت‌های جهانگردی و تفریحی نیز در برخی از نقاط این ناحیه به دلیل شرایط مساعد آب و هوایی (مثل ساحل میامی در فلوریدا) بسیار رواج دارد که می‌تواند موجب آلودگی شود.

گارد ساحلی و سازمان‌های حفظ محیط زیست از جمله دست‌اندرکاران مدیریت نواحی ساحلی ایالات متحده در این منطقه می‌باشند که به روش‌های مختلف از جمله نظارت بر عملکرد صنایع و جلوگیری از پیدایش آلودگی‌ها، اعمال جریمه و پاک‌سازی آلاینده‌ها در آب‌های ساحلی عمل می‌کنند.